

DOMOLJUB

Glasiło Jugoslovanske Kmetske Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Naše pašništvo in naše planine.

(Dopis z Gorenjskega.)

Pač ne bo nikogar, ki bi si upal trditi, da naša prekrasna Gorenjska ni planinska pokrajina. Od vseh treh strani jo obkrožajo gore: v gornjem kotu mogočne Julijske alpe, proti jugovzhodu dalje pa na eni strani sive Karavanke, na drugi pa zelena Jelovica. Po naravi sami je navezana pokrajina na živinorejo. Ozke doline v nižavi pa ne morejo dati dovolj krme za ono živino, katero gorenjski kmet neobhodno potrebuje, ako hoče obstati, ako naj vzredi živino za plemo, za molžo in vožnjo. Zato so si naši predniki povsod napravili pašnike in planine, kjer so le mogli, ker so se dobro zavedali, da živinoreja brez pašnikov ni nobena umna, še manj pa dobičkanosna živinoreja. V hlevu vzrejena živina je mehkužna, slaba za plemo, slaba torej tudi za molžo, slaba v parkljih in v hoji. Kakšno pa naj pač bo v ječi rojeno, vedno privezano in v gnoju, slabem zraku vzrejeno živinčce. Že na prvi pogled se loči planinska živina od hlevne, ker se razvije na paši krepko in zdravo, se utrdijo parklji, žival lepše in pravilnejše hodi, razvije se plemenski nagon in mlečnost. Kratko: Živalska narava zahteva vzrejo na prostem, na paši in kdor dela proti naravi, plava proti vodi. Zato je pa tudi bila in ostane planinska živina steber živinoreje. Vedno se je plemenska živina rekrutirala le iz planinskih krajev. Le poglejte gorenjskega planinskega konja! Kako so se mu razvila pljuča in prsi v svežem gorskem zraku, kako lepo, pravilno hodi, poglejte njegova utrjena in močna kopita. Vzrejen v planini, kjer tako blizu treska in grmi, se ne ustraši kakor njegov hlevni tovariš vsake žabe na cesti in nič mu ne de mrzel veter ali dež, ki ga zaloti na polju. Vseh teh lastnosti, ki so neprecenljive vrednosti, njegov v hlevu vzrejeni tovariš nima, dasi je lahko debel in lep na zunaj. Isto je pri govedu.

O vsem tem se je govorilo in pisalo že mnogo, toda storilo za izboljšanje sedanjih kričečih razmer se je bore malo. In tako nam v osrčju Gorenjske, v popolnoma planinskih krajih primanjkuje pašnikov,

primanjkuje planin tako, da še to živino, katere je v mnogih krajih polovico manj, ne moremo prerediti. Na kakšen napredek v živinoreji v teh okoliščinah ni misliti, zakaj, kjer manjka paše, manjka krme in kjer krme primanjkuje, tam se mora o povzdigi živinoreje lepo molčati.

Kako velikanskega pomena so pašniki in planine, osobito za našega gorenjskega kmeta, nam pričajo dovolj še oni časi, ko so naši predniki napravljali pašnike in planine svobodno in si ni biva avstrijska gozdarska uprava še utepla nesrečne misli, da se naj skupni pašniki kar največ razdele in pogojzde. Bili so to oni žalostni časi za naše pašništvo, ko so bili merodajni možje tega mnenja, da je skupen pašnik potrata za občino in da veliko več donša razdeljen ali zasajen pašnik.

In še danes se dobe možje, ki si upajo trditi, da je hlevna vzgoja živine bolj umna in dobičkanosna kakor ona na paši. Pravijo, da žival bolj odraste, se ne prehladi in da se več gnoja pridela za domače polje. Vedno isti izgovori nekdanje dobe. Ti ljudje ne znajo upoštevati vrlin pašene in planinske živine. Za gnoj pa ne računajo, da se ga potem pozimi dobi lahko toliko ali še več, ker se redi lahko več živine, ako se prihrani krma v poletju, ko se živina pase sama in ne otepa s krmo po muhah. Pomisliti je dalje treba, da pasoč se živina krmo sama pokosi, pograbi, posuši in pripelje domov, naloži in izloži — najcenejše, najnaravnejše vzdrževanje živine, ki se da sploh misliti in je z ozirom na sedanje drage delavske moči največjega gospodarskega pomena. Dasi je to tako nekaj enostavnega, nekaj tako lahko umlji-vega, so vendar stari predsodki vedno velika ovira vsakemu napredku in tako osobito pri pašništvu in živinoreji.

Nad vse zanimive so primere sedanjega stanja živinoreje in onega v dobi, ko je na Gorenjskem cvetelo še planšarstvo. Pred seboj imam ravno odlok zemljiška bremena odvezne in vravnalne komisije za Kranjsko z dnem 9. majnika 1876, štev. 690. V tem se kratko in malo razsodi, da se imajo razne pravice upravičencev iz Otočja, Zalog, Spodnje in Zgornje Dobrave pri Kropi odvezati z denarjem, za par goldinarjev, in to vsled izjave samo enega izvedenca, in ker — tako se glasi dobesedno — zahtevajo to deželno-kulturni oziri. Zastonj so

bile prošnje in pritožbe upravičencev, zakaj to so zahtevali deželno-kulturni oziri, — to je bil tedanji sistem. — Sedaj pa poglejmo, kake uspehe je rodil ta sistem za gorenjskega kmeta - živinorejca. Vas Otoča je imela pravico in je tudi pasla do leta 1875. na skupnih pašnikih in na planini skupaj 72 govedi in 21 konj. Leta 1914. pa je imela vas le še 30 glav govedi in 4 konje. Vas Zaloge je imela leta 1875. 71 govedi, leta 1914. še 35 glav. — To je torej leto pred vojsko, v vojski se je število seveda še znižalo. Ta žalosten pojav zasledujemo lahko povsod, kjer so se razdelili skupni pašniki in izgubile planine. Navedel bi še lahko premnogo takih zgledov. Povsod je šlo rakovo pot in vse pisarenja in govorjenje o takozvanem izboljšanju gorenjske živinoreje je prazna slama nasproti glasno govorečim številkam. Danes se število živine v teh krajih še ni dvignilo in se tudi ne bode pri teh razmerah. Tudi kakovost naše živine se ni izboljšala, nasprotno na mlečnosti je gorenjska živina v tej žalostni dobi veliko izgubila.

Tudi na Jelovici so bile nekdanj lepe planine. Od Kroparske gore notri do bohinjske Save so bile planine: Vodice, Kocijanarce, Bodlajka, Lipniška planina, Mošenjska planina, Dežmanka, Martinček, Grofova in Radovljiška planina, Ribniška planina, Selška planina. — Vse te planine so sedaj več ali manj zaraščene, odkupljene ali zmanjšane tako, da so za kmete skoro brez pomena, za živinorejo izgubljene. Ko je planšarstvo še cvetelo je bilo okoli naštetih planin na stotine hektarov nizkega gozda, v katerem je bilo dovolj paše in se je živina svobodno pasla tudi po gozdu. Ko so pa pašo začeli zatirati, so seveda prepovedali pasti po gozdih, zasedili so vse količkaj za pašo ugodne prostore in planine na Jelovici so izgubile svojo vrednost. Danes je povsod gost gozd in tam ni trave in na tako skrčenih planinah je živina mesto, da bi se ob zadostni paši okrepila in razvila, obsojena na veliki post. Velikokrat posebno mlajša teleta začno objedati smrečje, s tem pa si pokvarijo prebavila in že nekaj let sem so morali kmetje v sredi pašne dobe vzeti živino s teh planin, ker si je z zavživanjem smrečja nakopala hudo drisko. Okolu naštetih planin je ogromno sveta verskega zaklada in erarja. Kako zlahka bi se dala

omenjene planine urediti in izboljšati, ker je tam dobra zemlja, pitna voda in so vsi predpogoji za dober pašnik. Tu bi se živina lahko pasla že sredi majnika in do konca septembra ali še dalj, ker ni hudega mraza, kakor v strmih višavah in je v — za Jelovico karakterističnih kotlinah, ki se vrste ena za drugo — dovolj zavetja pred mrzlimi vetrovi. Kolikorkrat srečam ljudi iz Kroe in Kamne gorice, ki grede za mlekom po ure daleč, tolikokrat me zaboli v srce, če se spomnim, da je vse to pomanjkanje posledica za planšarstvo tako žalostne dobe. Samo na planini Vodice se je paslo okoli 30 molznih krav vsako leto, in mleka je bilo v izobilju, — a danes pa tik pod planino tako pomanjkanje mleka, da se človeku smili ubogo ljudstvo in še bolj uboga deca. Razpadle pastirske kočice, ki so še vedno v zgoraj naštetih planinah na Vodicih n. pr. še 5 — sicer napravijo na obiskovalca tako ožogen vtis, vendar so še vedno lep spomin naših požrtvovalnih prednikov, ki se niso ustrašili nobenega truda in so tu visoko gori gradili planine in kočice ter so bolje kakor mi znali ceniti vrednost pašnikov. Ali naj mi tako gospodarimo, tako nazadujemo v živinoreji še nadalje? V Srbiji, v Bosni imajo lepe skupne pašnike in planine in zato morejo z malimi stroški rediti veliko in dobro živino. V resnici pa je na Gorenjskem pašništvo in planšarstvo zelo nazadovalo. Na eni strani je vzrok temu res veliko pomanjkanje pašnikov in planin, ki so se razdeljevali in zasajali, na drugi strani pa je treba v tem oziru ljudstvo poučiti, da se počasi zbrišejo sledovi in predsodki za našo živinorejo tako slabe dobe. Tako pač ne sme iti dalje, ako hočemo v živinoreji napredovati, ne pa nazadovati. Letos, ko odpadejo tudi nekatere koroške planine, v katere so dajali Gorenjci svojo živino na pašo, bo pomanjkanje paše še bolj občutno.

Združimo se in zahtevajmo v teh važnih časih eden za drugega, vsi pa za vse, dovolj paše za našo živino, da bomo mogli shajati, da bomo mogli tudi napredovati. Kako lepo bi se lahko razvilo pri nas mlekarstvo in sirarstvo — manjka nam samo pašnikov in pouka. Mi ne zahtevamo od države gozdov in lesa, pač pa v pripravnih legah pašnikov in planin, za kar smo se dosedaj zastonjali že toliko let. Ako hočemo rediti več in boljše plemensko živino, potem moramo hiteti, da popravimo stare grehe ter se moramo z vso vmo poprijeti planšarstva. Nam Gorenjcem še prav posebno velja klic Gregorčičev: »Nazaj v planinski raj!« Nazaj torej v naše krasne planine, da jih izboljšamo in uredimo. Živinorejo, ki je naša glavna naloga, s tem v prvi vrsti dvignemo.

Kancelparagraf.

Z malo večino je bil kancelparagraf v zbornici sprejet. Vlada je bila pripravljena, da ga opusti, toda slovenski samostojneži so rekli, da izstopijo iz vladne stranke, če se kancelparagraf opusti. Ker je pa vladna večina na zelo slabih nogah, se je vlada vdala.

Tako so se izkazali slovenski samostojneži kot najstrupenejši sovražniki katoliške Cerkve. Nobena še tako brezverna država nima kancelparagrafa, ker pomeni tako očitno nasilje nad svobodo katoliške Cerkve, da si nobena moderna država ne upa izvajati takega nasilja.

Po tem paragrafu duhovnik ne sme v cerkvi govoriti za krščansko šolo, ne za krščanski zakon, ne proti brezverskemu in proticerkvenemu časopisu, ne sme vernikov svariti pred slabimi, protiverskimi društvi itd. Torej cela vrsta stvari, o katerih je duhovnik dolžan govoriti, bi po tem paragrafu ne smela priti ne na prižnico, ne v spovednico, ne na shode cerkvenih družb itd.

Na drugi strani pa sme časopisje nemoteno udrihati po veri, Cerkvi in duhovnikih, brezverska društva smejo nemoteno pohujševati našo mladino, grde in umazane knjige smejo v celih množinah vlačiti mlade ljudi v blato in močvirje, gledališča in kine smejo cele reke gnojnice izlivati med ljudstvo, po izložbah se smejo kazati nage podobe, naše meščansko ženstvo sme skrajno nedostojno oblečeno hoditi po ulicah in koncertnih dvoranah — za vse to ni kancelparagrafa.

Dalje: liberalna okrajna glavarstva smejo izvajati politični pritisk na ljudstvo, cela deželna vlada sme biti postavljena v službo liberalcev in samostojnežev, osrednja vlada hoče usiliti centralizem samo zato, da bi svojim strankam ohranila premoč, liberalno uradništvo sme po svojih uradih šikanirati naše ljudstvo — za vse to ni kancelparagrafa.

Končno: Bankirji in verižniki in veletrgovci smejo odirati, kadar le morejo, kmetsko in delavsko ljudstvo, kapitalizem sme nemoteno izmogavati vse majhne in srednje ljudi — za vse to ni nobenega kancelparagrafa.

Kancelparagraf je samo za duhovnika, da ne sme kot dušni pastir dvigniti svojega glasu proti vsem grdobijam, ki se vrše nad ljudstvom, da ne sme svojih vernikov svariti pred brezversko in umazano povodnijo, ki mu grozi.

Kancelparagraf je sprejet. A ni in ne bo nikdar sprejet od katoliške duhovščine, dokler se bo zavedala, kaj je njena dolžnost pred Bogom in pred verniki. Ravno tako kot doslej in še bolj bodo duhovniki vršili svojo dolžnost in opozarjali vernike na ogromne nevarnosti, ki jim prete od brezverskega tiska, brezverske šole, ki jo nameravajo upeljati, od sokolskega pohujševanja. Sploh na vse, kar je nevarno duševnemu življenju vernikov. Pa če bodo zato morali v ječo, bodo šli z veseljem in ponosom, da smejo vsaj del tega trpeti za Kristusove resnice, kar so trpeli skozi 2000 let milijoni in milijoni velikih bojevnikov za resnico in svobodo.

Ljudstvo pa se bo v tem boju tesneje kot kdaj oklenilo svojih dušnih pastirjev, ki edini ne bodo klonili glav pred vsomogočnim, a krivičnim državnim nasiljem, ker Boga je treba bolj slušati kot ljudi.

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetske zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetsko glasilo.

Za naše vojake.

Poslanec Brodar je poslal ministru vojne in mornarice sledečo vlogo:

1. V Makedoniji služijo v III. armiji mnogoštevilni vojniki iz Slovenije. Istotako v Negotinu — Srbija. Njih želja je, da bi mogli vsaj parkrat v letu za časa svojega službovanja posetiti svoje roditelje, a to jim radi previsokih železniških stroškov ni mogoče. Gotovo je v interesu dobre vojne uprave, da zadovolji vojnike, v čemer le more, a osobito v tem, da se družinske veze med roditelji in njihovimi sinovi ohranijo kar najsrčnejše. Zato bi bilo dobro, da vojna uprava sama omogoči vojakom, da morejo posetiti svoje roditelje in da jim plača vožnjo. Poseti roditeljev ne pomenijo sprehodov, kakor jim vojna oblast odgovarja na njihove zahteve, ampak so velikega npravnega pomena za vzdrževanje družinske skupnosti, ki izvirajo iz nje?

Vprašam torej, da li hoče vojna vlast vojnikom na svoje stroške omogočiti, da vsaj parkrat na leto za časa svojega službovanja posetijo svoje roditelje?

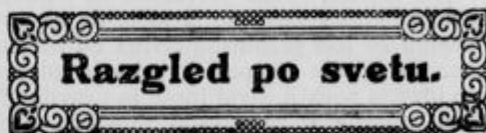
2. Slovenski vojniki III. armije in v Negotinu (Srbija) bi želeli, da se jim omogoči lastna kuhinja, to je kuhinja po slovenskem načinu, kar je to v drugih armijah že dovoljeno.

Vprašamo Vas, ali hočete to zadevo urediti tudi v III. armiji in Negotinu v Srbiji?

3. Slovenski vojniki III. armije v Makedoniji so vsi malarični. Zopet en dokaz, kako opravičena je naša zahteva, da se premestijo slovenski vojaki v domače kraje, na kojih podnebje so navajeni. In zato vprašam naposled, ali hoče g. minister vojne iz slovenskih krajev premekiti v slovenske kraje, da jih ohrani pri zdravju in življenju?

Prosim za pismeni odgovor.

Janez Brodar, narodni posl.

Razgled po svetu.

NEMIRI V EGIPTU.

V angleški koloniji Egiptu so nenadoma izbruhnili veliki nemiri. Uporniki vodi Zaglul paša. Domačini napadajo Evropejce. Zlasti pa morajo mnogo pretrpeti tisti Grki, ki so tam med njimi. Angleži so poslali tja več vojnih ladij, da bi napravili mir. — Istotako Angležem še vedno delajo preglavice uporni Irli. Ti so sicer dobili avtonomijo, a zahtevajo popolno neodvisnost od angleškega kraljestva.

VSTAJA NA PORTUGALSKEM.

V portugalski republiki se je uprlo veliko vojaških čet. Upor so baje povzročili ljudje, ki bi radi Portugalsko spremenili v kraljestvo. Toda sedaj je že zopet vse mirno. Le prejšnji ministri so morali odstopiti.

ZOPET SE KRHAJO

italijansko-jugoslovanska trgovinska pogajanja, ker Italijani zahtevajo nove nečuvane stvari. Hočejo namreč, da naj luka Baroš ostane združena s Reko.

GIOLITTI NIMA VEČINE.

Ker so volitve v Italiji za vladno stranko tako slabo izpadle, Giolitti in vlada nima večine in bo zato najbrže v kratkem morala odstopiti.

VOLITVE V NEMSKI AVSTRIJI.

Po končanih volitvah na Tirolskem za priklonitev k Nemčiji, so isto nameravali tudi po drugih avstrijskih deželah. Na Solnograškem so že pričeli voliti. Tu pa sta posegli vmes velika in mala ententa in nadaljnje glasovanje za enkrat zabranili. Če bi Avstrija ne bila ubogala, bi Jugoslavija takoj zasedla Koroško.

KAKOR PES IN MACKA

se gledajo sedaj Poljaki in Nemci. Oboji bi radi udarili, pa si nobeden ne upa, ker zadaj stoji ententa s palico. Nemiri sicer trajajo v Gorenji Sloveniji še dalje, a vladi na Poljskem in Nemškem sta se podvrgli razsodbi zaveznikov.

OFENZIVO SO ZAČELI

Grki proti Turkom. Toda, kakor slišimo, nimajo nobenih uspehov.

ALBANIJO SI DELITA

Grčija in Jugoslavija. Seveda albanske vlade nista nič vprašali za dovoljenje. Ta je pa protestirala pri vseh narodov.

SIROM SVETA

se je zgodilo še to-le: Rusija se oborožuje in sklepa nove pogodbe. V Petrogradu je baje velika lakota. — Turška vlada v Angori je odstopila. Nova vlada bi rada pahnila sultana s prestola. Z Rusijo je stopila še v tesnejše stike. — Nemčija plačuje zaveznikom vojno odškodnino. Na Francoskem se je po nove pridobitih pokrajinah pričela širiti španska bolezen. — Amerikanem primanjkuje dela. Sedaj je 3—5 milijonov delavcev brez dela, kakor poročajo.

Sirom domovine.

PRVA PETNAJSTLETNICA.

(ST. VID NAD LJUBLJANO.)

Dne 18. novembra 1906 se je v ljubljanskem Unionu po iniciativi Dr. Kreka položil temelj kršč. telovadnih organizacij v Sloveniji. Tri tedne pozneje dne 9. decembra je kot prvi sledil telovadnemu odseku S. K. S. Z. v Ljubljani telovadni odsek Blaž Potočnikove Citalnice v St. Vidu nad Ljubljano. Veselje in poštovanost, s katero se je vsa poštena šentvriška mladina oklenila novega odseka, je pregnala vso bojazn, da po delu telovadne organizacije ne bodo uspele. V ustanovitvi Orla je bil postavljen zid med plitve narodno-čevičkarske in med idealno vzgojo z jasnim ciljem. Malokdo se je takrat zavedal važnosti tega koraka; premnogokrat so stali mladeniči s svojim voditeljem, takratnim g. kaplanom Zabretom osamljeni in omalovaževani, celo zaničevani, a vztrajali so. Leta so minula, Orel je ostal zvest svojemu poslanstvu. Letos teče petnajsto leto orlovskega dela v St. Vidu. Naš Orel se je razvil v krepkega mladeniča, da, celo moža. Kaj se mu mari danes štrve skozi cele vrste let? V trudu in znoju polnem radosti, je postal junak, ki ima za seboj celo armado. Pa ni prevzetan zavoljo tega! On še ni dosegel vsega, kar bi rad; mnogo dela ga še čaka. Ali vendar ob tem veselem času, ob svoji petnajstletnici, se hoče postaviti. Obhajal bo ta dan slovesno kar se bo dalo in kakor se spodobi za junaka. Mnogoštevilni pripravljalni odbor je na delu, da priredi dne 5. junija v St. Vidu orlovski praznik. Spored bo sledeči: Zjutraj ob 7. uri sprejem gostov, ob 9. uri blagosloavljanje nove orlovske zastave in sv. maša. Po sv. maši velik orlovski tabor pred cerkvijo v St. Vidu. Popoldne ob 2. uri litanije, ob 3. uri javna telovadba in velika ljudska veselica. Sodeluje salezijanska godba s Rakovnika, razni pevski in tamburaški zbori itd. Vse braisec odseke in p. n. občinstvo opozarjamo na prvo orlovsko petnajstletnico v St. Vidu nad Ljubljano dne 5. junija.

VRHNIKA.

Odsek »Orel« in krožek »Orlec« priredita v nedeljo, dne 5. junija na vrtu Rokodelskega doma veselico s javno telovadbo. Spored vsebuje poleg raznovrstnih telovadnih točk še srečolov, šaljivo pokito itd. Prvovrstna zaloga jestvin in peciva. Začetek javne telovadbe in vrtno veselice ob 3. uri popoldne. Popoldne ob 9. uri je staroslovenska sv. maša v cerkvi sv. Pavla. Sodeluje dijaški orkester iz

Ljubljane. Prijatelji vrhniškega »Orla« vabljeno! — Zadnji vlak odhaja zvečer ob 9. uri iz Vrhnike.

VODICE.

V nedeljo, dne 19. junija je popoldne ob 2. uri v Vodich javna telovadba Orlov in Orlic kamniškega okrožja, združena z veselico. Bratski orlovski odseki ter vsi prijatelji naših organizacij prav prisrčno vabljeno!

IZ SELC.

Pri nas imamo čudnega učitelja, ki je nam in našim nasprotnikom prava uganika. Znano je, da je pri državnozbornskih volitvah agitiral za samostojno, volil pa liberalno. Pri sedanjih občinskih volitvah pa je agitiral za samostojno in za socialdemokrate, torej tudi za tiste, ki so pri državnozbornskih volitvah delili letake: »Mi hočemo republiko, dol z militarizmom!« Seveda zopet uganika. Napram veroučitelju podrejen je volil samostojno. G. urednik, mi smo se prav iz srca zasmejali, ko ste zadnjič pripomnili, da se g. veroučitelju ni treba bati tako brihtnih učiteljev; mi pa še pristavimo, da se ga tudi mi reški občani ne bojimo, kar nas ima še zdrav kmetski razum. Državi pa čestitamo za take državotvorne elemente.

SV. TROJICA PRI MORAVCAH.

Naša občina Brezovica je ostala pri starem županu, g. Ivanu Cerarju. Mož je zvest pristaš SLS, neustrašen zagovornik ljudskih pravic. Isto velja o naših novih občinskih svetovaleh. Bog živi naše občinsko starešinstvo! — Se ena novica: Naša mala cerkvena podružnica trojiška si je nabavila tri nove jekleno-železne zvonove: cis tehta 2070 kg, eis tehta 1282 kg in gis tehta 488 kg. Stanejo okrog 70.000 K. Hvalevredna poštovanost za božjo čast vnetih Trojčanov in okoličanov. Na veliki godovni dan sv. Trojice, v nedeljo, dne 22. t. m. so bili zvonovi blagoslovljeni in za god previsoki Godovnici poklonjeni! Po blagoslovu je domači g. šolski vodja K. Iglič pojasnil v daljšem govoru mnogobrojni množici, zbrani pred cerkvijo, pomen zvonov ter primerjal harmonijo zvonov s harmonijo v domači občini. Besede so našle pot v srca poslušalcev. Ljudstvo je hvaležno livrni zvonov na Jesenicah, njenemu livarskemu mojstru, g. F. Torkarju, pa tudi g. Jermanu, kovaškemu mojstru v Delu, ki je s tako spretnostjo in tako naglo potegnili velike zvonove v zvonik. Pozabiti ne smemo še na občinskega moža ozir. fanta Blekovega Franceljna, ki se je neumorno trudil, da so prispeli zvonovi zdravi na naš krasni hribee sv. Trojice. — Vsem prisrčni »Bog plačaji!«

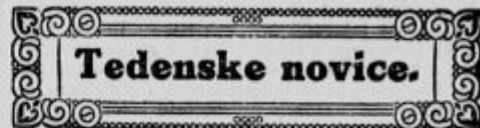
TRŽIC.

V nedeljo je imela hranilnica in posojilnica v kaplaniji občini zbor. Letos je minilo ravno 20 let, odkar jo je ustanovil sedanji g. profesor Kržišnik iz školovih zavodov, ki je tedaj kaplanoval v Trzinu. Vseh 20 let je vztrajal pri zavodu deloma kot predsednik deloma kot predsednik tržiški župan g. Franc Ahačič. Tedanji kaplan Potokar, ki je bil odbornik prvega načelstva, je sedaj po dvajsetih letih kot župnik tudi v načelstvu. Posojilnica ima nad milijon vlog in je imela do 3 milijone prometa lanske leto. Zvišala je obrestno mero. Načeljuje ji s veliko spretnostjo davčni nadupravitelj in posestnik g. Pirc. V nadzorstvo je izvoljen g. svetnik Zabukovec. — V pondeljek so bili tu na izletu tretješolci iz zavoda sv. Stanislava pod vodstvom gg. profesorjev Kržišnika in Hybaška. V Domu so priredili šolski mladini in drugemu občinstvu prijetno zabavo s petjem in deklamacijami. Ogledali so si tukajšnje tovarne. — Zadnji čas prihaja mnogo izletnikov v naš trg, da si ogledajo tukajšnje tovarne. Mudila se je tu tudi skupina jugoslovanskih inženjerjev in si je ogledala Kozinovo tovarno.

DOBREPOLJE.

Dobrepoljski Sokoli so se že razdelili v dva tabora, pa jih še za enega ni. V nedeljo so se šli Laščanom ponujati. Da bi jim dali kaj korajžje, so jim nesli lavorjev venec. Pred Stihovo gostilno so se zbrali, pa jim ni šlo skupaj. Nobel Sokoli niso hoteli vzeti na voz Zagorčanov, zato so je Zagorčani mahali peš na kolodvor in se s vlakom peljali v Lašče. V Laščah pri Grebencu so prišli zopet skupaj. Ta nobel so se vsedli za mizo, drugim pa niso dali prostora, da so morali pri vratih gledati v dvorano. To je bil pa višek jeze, zato so jo pobrali na vlak in na dobrepoljskem kolodvoru čakali na one, ki so se pripeljali iz Lašč. Ko se je voz pripeljal, tedaj so planili nadnje in nastal je hud pretep. Pavš je Keršeta tako udaril s roko po obrazu, da se mu je vsih pet prstov poznalo na ob-

razu. Dobro je je izkupil tudi šuštarček in taliran študent Brodnik. Ko so se do dobra stopili, je šla partija, ki je morala v Laščah pred vrati stati, pred pošto in tam čakala da dobe v roko učitelja Perkoča. Drugi dan je Perko prišel v šolo opraskan, kom se mu je nekaj pripetilo. V tem času, ko so se sokoli odpravljali v Lašče, pa je bilo v dobrepoljski cerkvi zbranih nad dvestopetdeset poštenih dobrepoljskih fantov pri slovesnem shodu Marijine družbe. Štirideset jih je bilo na novo sprejetih v družbo. Bil je to dan veselja za Dobrepolje. Ta armada pač ne potrebuje onih par pretepačev. Naši fantje imajo armado, ki je noben sokol ne razdere. Ta shod je tudi pokazal, v katerem taboru so naši fantje. Fantje, vi pa krepko naprej, taki armadi se pač ni treba bati par pobalinov.

Tedenske novice.

Domače novice.

d 12 milijonov prebivalcev v Jugoslaviji. Po podatkih statističnega urada ima Jugoslavija 12.162.900 prebivalcev; od tega odpade na Srbijo 4 milijone.

d Centralizem pri žganju. V Srbiji je kuhanje žganja iz sadja prosto vsake trošarine. I. ljubljansko delavsko konsumno društvo je pa skuhalo 96 litrov žganja in zato plačalo 4560 K trošarine! — Ljudje, božji, ali veste, zakaj se borimo proti centralizmu, ki pogrnja enemu bratu mizo na račun drugega brata? Ali razumete, kako so mogli samostojneži kljub temu glasovati za centralizem. Ne veste? Ali veste, zakaj je Judež prodal svojega učenika?

d 300 žandarjev, ki so nastavljeni po južnih krajih naše države in so doma z Goriškega, je odpovedalo službo radi nevzdržnih razmer. Gospoda se bo že še naučila, kaj je centralizem. Dobro in zdravo bi bilo, da bi vsi naši centralistični vročerkverneži s samostojneži vred šli za nekaj časa v Albanijo in Črnogoro službovat.

d Enakopravnost. Za sprejem v nižjo vojaško šolo v Belgradu je treba napraviti skušnjo iz srbohrvatskega jezika in književnosti ter francoščine ali nemščine. Slovenski jezik s književnostjo je popolnoma izostal.

d Rekvirirani konji in vozovi. Poslanec Brodar je zopet napravil upit na ministra vojne i mornarice radi odškodnine rekviriranih voz in konj na Gorenjskem.

d Dvajset let je spal. »Kmetovalec«, ki zelo pohvalno piše o kmetijskem kreditu, ki ga bo dajala centralna vlada kmetom. Pravi: »Osvobodila bo kmeta od vseh oderuhov, pa tudi onih naših kmečkih posojilnic, ki sicer pošteno delajo, pa zaradi dragega kredita ne morejo postreči kmetu s cenejšimi posojili.« Kako se ta trditve vjema z dejstvom, da bo vlada dajala kredit po 6%, medtem, ko ga naše kmetijske posojilnice dajo večinoma po 4½%. Kdo torej rešuje kmeta pred oderuhi? Ali »Kmetovalec« tega ne ve, ali ima pri tem kak postranski namen. Sicer bo pa vlada vse delo in odgovornost pri tem kreditu zvalila na župane, zato bo režija zelo poceni. Vprašanje pa je, ali bodo hoteli župani sprejeti in nositi še to breme. Najcenejša pomoč našemu kmetu so in ostanejo tudi po vpeljavi vladnega kmetijskega kredita naše rajfeisenovke, ki rešujejo kmeta

pred oderubi že cela desetletja. Naj bi to tudi gospodje pri »Kmetovalcu« spoznali in priznali.

d Sokolski duh. Iz Komende se nam piše: Na sv. Rešnjega Telesa dan nas je zopet obiskal brezverski misijonar, veliki Sokol, apotekar Karba iz Kamnika, z namenom, da osreči tudi našo župnijo s brezverskim Sokolom. Govoril je zelo genljivo, posebno genjivo so bile za nekatere bogokletne besede o »kosmatem bogu«. — Nad vse so segle v srce vzvišene besede samostojnemu liberalcu Hočevanju. Vzpnaval se je in celo pripomnil modro gospodarsko: Pravim, tovariši, potrpimo, davke imamo res velike, pa bo že boljše. (Tako je rekel tudi Turek kristjanu, ko mu je glavo rezal.) Lepi samostojni oče birt Vode je menda prevzel nalogo skrbeti za naraščaj Sokola. Začasno bi Sokol telovadil v salonu nad vinsko kletjo; če pa ne bo šlo zgoraj, bi pa telovadil kar v kleti. — Učitelj Perhaj, ki pobujsuje otroke v šoli z grdim govornjem, s kletvino, s hudiči, bi prevzel petje pri Sokolu. Poštarica, ki je zadosi sirova s strankami in ne drži preveč uradnih ur, bi bila zmorna, da v svojo vlogo in natančnost vodi blagajno — Jorkov Ivan, nad vse in pri vseh in povsod priljubljeni, bi bil zares pripraven za plesnega učitelja. — Apotekar Karba, liberalac Hočevan, oče birt Vode, učitelj Perhaj, poštarica Kenda, veliki dobrotniki in vzgojitelji kmetске mladine — zdravo!

d Brezmejno podivjanost očita liberalno »Jutro« katoliškim duhovnikom radi neke čisto nedolžne Domoljubove notice, ki je ni spisal duhovnik. Brezmejno podivjanost očita tisto »Jutro«, ki na vse pretege hvali misel fašizma, tisto »Jutro«, ki se z vsem ognjem zavzema za sokolsko organizacijo, katere člani so na Bledu oskrnili križe, pobijali kapelice, v Črnomlju nosili ponoči s harmoniko kip Matere Božje po cesti in ga pustili v cestnem jarku. In podobnih zgodb, ki niso znak podivjanosti, ker so pač sokolske, lahko naštejemo celo vrsto. Kadar »Jutro« začne dajati nauke o podivjanosti, se nam zdi, daslišimo roparja, ki genljivo pridiguje o svetosti sedme božje zapovedi ali prešestnika, ki navdušeno govori o lepoti de vištva in čistosti.

d Tretja tiskovna pravda poslanca Stanovnika proti »Kmetijskemu listu«. Pred okrajnim sodiščem v Ljubljani se je vršila dne 4. maja t. l. razprava v tretji tiskovni tožbi poslanca Stanovnika proti Kmetijskemu listu, ki je očitel v 9. številki dne 3. marca t. l. v nekem članku poslancu Stanovniku, da svoje volivce farba. V tej pravi se je v uvodni preiskavi izvršila hišna preiskava v uredništvu »Kmetijskega lista« in v tiskarni, kjer se ta list tiska. Ker se pisec ni mogel izslediti, se je zaslilo tudi več priči, izmed katerih je Franc Muha, gostilničar v Horjulu izjavil, da noče pričati, ker bi mu pričevanje utegnilo občutno škoditi in prizadejati sramoto. S tem je ta priča opozoril našega poslanca, odkod izvira studenec grdi in ostudnih napadov na njegovo osebo v »Kmetijskem listu«. Pri razpravi se je odgovorni urednik Jamnik izgovarjal, da žaljivega članka pred objavo ni čital. Okrajni sodnik je zato prisodil Jamniku 200 kron globe, povračilo kazenskopravnih stroškov in priobčilo sodbe v »Kmetijskem listu«. Zastopnik poslanca Stanovnika je pri razpravi poudarjal, da se ne sramni napadi na zasebnega obtožitelja v »Kmetijskem listu« redno ponavljajo in da se je sedaj Jamnik akrlil za hrbet poslanca Kušarja, ki s svojo imuneteto krije kot odgovorni urednik ostudne osebne napade. Sodišče je pisanje »Kmetijskega lista« že opetovano obsodilo, obsoja pa to pisanje tudi vse pošteno kmetško ljudstvo, zato »Kmetijski list« v stotinah izvodih roma nazaj v — ljubljansko uredništvo, naj ga obrekljivci sami čitajo.

d Slovenski fašisti. V Mariboru se menda zbirajo slovenski fašisti, ki bodo po manirah italijanskih fašistov s silo vliвали v slovenske butice centralizem vseh branž. »Naprej« pozivlje vlado, naj vzame v roko brezovke in naj tem fašistovskim delomrznem in prenapetežem ohladi prevroče kri. No, to brezovko bodo že naši ljudje

sami spletili, tako da jo bodo fašisti za vedno pomnili. Obenem nam je pa zdaj jasno, zakaj »Jutro« tako proslavlja misel fašizma. Menda hoče postati njihovo glasilo.

d SHS se ne sme smešiti in poniževati. Ministrski svet je sklenil, da bo najstrožje kaznovan, kdor bo v bodoče smešil državno ime. Na podlagi te naredbe bo ves ministrski svet v najkrajšem času zaprt, ker ponižuje SHS s tem, da povsod usiljuje Veliko Srbijo.

d 10 milijard kron zahteva vojni minister za vojaštvo. Če bi se mi zgražali nad temi ogromnimi stroški, ki jih mora plačati naš kmet, bi morali iti poliberalni odredbi v ječo.

d Smrti greh. Pred ljubljanskim sodiščem je iskal pravico gospod, ki je že 30 let član Sokola, pa mu je bilo odpovedano stanovanje zato, ker ima v sobi podobo cesarja Franca Jožefa. To je edini smrti greh, ki se nahaja v liberalnem katekizmu in še ta smrti greh so dosedaj imeli menda samo klerikalci. Sedaj pa vidimo, da celo Sokol podleže skušnjavam. Sam Bog ve, kaj bi še našli, ko bi preiskali po stanovanjih gospodov liberalcev patentiranih Jugoslovancev oziroma velikih Srbov.

d Milenko Vesnić, bivši ministrski predsednik in sedaj jugoslovanski poslanik v Parizu, je umrl. Mi se tega moža ne bomo nikdar z veseljem spominjali. Po njegovi zaslugi smo izgubili Primorje, Koroško in precej po njegovi zaslugi bomo dobili Veliko Srbijo.

d Umrla je gospa Marija Dolenšek, gostilna št. 15 Dol. Lakinč, p. Mokronog. V preteku 10 mesecev sta se preselila oče in mati v večnost.

d Cerkevno žegnanje pri sv. Antonu na Kalu pri Šentjanžu se vrši letos v nedeljo, dne 19. junija. V soboto spovedovanje in litanije, v nedeljo procesija in dve sv. maši. Castilci sv. Antona Padovanskega ste vljudno vabljeni; za okrepčilo bo preskrbljeno v mežnariji.

d Neurje. Iz Valte vasi se nam poroča: Take nevihte — kakor je bila v soboto, dne 21. maja zvečer, pa že leta in leta nismo doživeli. Nastala je nekako nenačrta, da nobeden niti slutil ni, da bo kaj takega. Najprej so začele padati prav redke debele kaplje — a kmalu je začelo liti, da so bile v par minutah ceste in pota pod vodo. Blisk je švilgal za bliskom, vsakemu pa je sledilo tako grme-

nje, da so šklepetale kipe v oknih. Ni čuda, da ni ostalo brez nesreče. Treščilo je v skoraj nov — najlepši pod v župniji — Franceta Golob v Prapročah. Postavil ga je pred 9 leti in ga je veljal že takrat 4000 K. Rešiti niso mogli seveda nič, zato mu je zgorelo vse gospodarsko orodje — kot plugi, vozovi, slamorenica, mlatilnica itd. in tudi par mernikov žita in par voz mrve. Veter je zanesel ogenj tudi na kozolec sosedu Martina Zoran, ki je ravno tako pogorel do tal. Sreča je bila, da je pihal veter od vasi, ker drugače bi bila vsa vas v veliki nevarnosti zlasti, ker so poslopja tesno skupaj. K ognju je šlo tudi gasilno društvo iz Valte vasi, ki pa ni moglo seveda nič rešiti, ampak je le skrbelo, da se ogenj ni še bolj razširil. — Dasi sta oba posestnika precej trdna, vendar imata velikansko škodo. Ista ce ceni nad 200 tisoč kron.

d Toča. V soboto dne 21. maja je zadela sosesko Šinkovturn in deloma tudi Polje in Skaručino silna nesreča. Toča in neurje, kot ga stari ljudje ne pomnijo, je v kratkem času uničila ves pridelek na polju. Še tretji dan so na senčnih krajih ležali celi kupi toče. Kar ni uničila toča, je razdrla voda. Škoda je cenjena na 2 milijona kron. Prosimo naše poslance, da izposlujejo izdatno podporo in odpis davka.

d Ustreljen je bil na državni meji severno-zahodno od Črne prsti leta 1898 v Stražišču pri Grahovem rojeni Josip Bizjak, ko je v družbi dveh tovarišev šel od državne meje proti Bohinju, ker ni na večkratni poziv dveh organov finančne straže: »V imenu zakona, stoj!« obstal. Paznik fin. straže Cotič je zato streljal in krogla je predrla Bizjaku prsi. Bil je precej mrtev, d Avtomobilska nesreča Na praznik sv. R. T. se je vračal šofer Mike z več svojimi prijatelji z zleta iz Svičine v Zg. Kungoto. Avto je zavozil v železno cestno ograjo s tako silo, da se je prevrnil. Takoj je bil mrtev finančar Klasinc, težko ranjen slikarski pomočnik Trinkaus, 4 lahko ranjeni.

d Najden otrok. Dne 16. maja 1921 ob 14. uri se je našlo v Zadobrovi, občina Škofja vas, pod neko seneno utico razpoloženo okoli 7 dni staro še živo dete moškega spola.

d Umor. Na Pohorju je hlapec Josip Koren s sekiro ubil oskrbnika dr. Reiserjeve graščine Bogumira Kolenca. Odnesel je 13.600 K gotovine in več drugih stvari,

Gospodarski obzornik.

Izvoz konj, goveje živine in prašičev v Italijo.

Italijanska vlada je odredila, da se smejo izvažati konji in goveda iz naše države v Italijo pod sledečimi pogoji:

1. Konji, ki so namenjeni za izvoz, morajo imeti seboj pravičen živinski potni list, nakaterem mora biti potrjen njih izvor in njegovo zdravje, poleg tega mora biti na njem potrjeno, da se je nahajala žival zadnjih 40 dni v dotičnem kraju. Na dan odhoda iz države mora od države določeni živinozdravnik pregledati žival in potrditi, da je žival zdrava in da zadnjih 40 dni ni bilo v dotičnem kraju nobene take kužne bolezni, ki se prijemlje konj. Po prestopu meje preišče konja italijanski živinozdravnik in napravi takozvano male-nizacijo, da se prepriča, če ni morda konj

okužen s smrkljem.

2. Goveda in prašiči se bodo smeli izvažati v Italijo le od časa do časa in na posebno prošnjo, ki jo reši italijansko ministrstvo.

Tudi za govedo in prašiče so potrebni živinski potni listi, na katerih je potrjen izvor in zdravje živali in iz katerega je razvidno, da so se nahajale živali zadnjih 40 dni v dotičnem kraju. Državni živinozdravnik mora na dan odhoda iz države živali preiskati in potrditi, da v kraju, od koder prihajajo živali v zadnjih 40 dneh ni bilo kužne bolezni, ki bi bila za govedo ali prašiče nevarna. Po prestopu meje mora ugotoviti zdravje živali tudi italijanski živinozdravnik.

Goveda in prašiči pa se smejo izvažati le v plombiranih vagonih naravnost v

klavnice, ki so zvezane z železnico, tako da se more izvršiti zakol živali v najkrajšem času.

O škodljivosti krmljenja z novim senom.

Marsikateri kmetovalec ne ve, da je mlado seno za živino škodljivo. Zato ne bo odveč, ako si predočimo škodljivi vpliv mladega sena. Sveže seno vsebuje mnogo izhlapljivih snovi (tako zvane amine, kisline, eterična olja in kumarin) poleg tega pa še veliko množino glivic. Vsak človek, kateri spi pod streho na mladem senu, vstane zjutraj ves omamljen, dobi glavobol in slab tek. Vzrok temu so vdihani strupeni plini od mladega sena. Starejše seno, iz katerega so vsi ti strupeni plini že izhlapeli, ne povzroča teh neprijetnih občutkov in vsakdo ve, da se na starem senu prijetno spi. Kakor vpliva mlado seno na človeka, vpliva še slabše na domače živali, katere so primorane jesti mlado seno. Pri konjih in govedih povzroča uživanje mladega sena koliko in preobilo pretakanje krvi v glavo, nepravilno utripanje srca, vročino in zvrženje. Ako smo seno slabo posušili, se v podstrešju močno ogreje in pravimo, da se seno poti ali pa — »švica«. Ravno v tem času se vrši oksidacija ali fermentacija sena, med katero se škodljivi strupeni plini in kisline uničujejo. Zato je s krmljenjem mladega sena štiri do šest tednov počakati. Če ni drugega izhoda in se mora krmiti s svežim senom pred končanim oksidiranjem strupenih hlapov, potem ga lahko mečamo s starim senom ali z rezanico. Posebno je svariti pred krmljenjem močno se potečega sena, katerega živina ne sme pod nobenim pogojem jesti. Strupen učinek potečega sena je tako močan, da prihaja tudi v mleko. Dr. F. Arnerjtsch opozarja na slučaj, da so otroci dobili po mleku mladega sena otročjo kolero (enteritis), katera je takoj prenehala, ko so krave dobile zopet staro seno. Vzrok tej bolezni je treba iskati v navzočnosti senenih glivic, katere pridejo iz mladega sena v mleko. Važno je omeniti, da tako mleko ni trpežno in da se da smetana težko pinjiti ali pa se sploh ne spinji. Iz teh raznih vzrokov je treba zaloge novega sena posebej vkladati in zapirati, da ne bi družina ali posli iz nevednosti ali hudobnosti nakrmili živino, katera pa zna vsled tega močno trpeti. Ker primanjkuje v tem času maj, junij, julij suhe krme in posli niso poučeni o škodljivosti svežega sena, mislijo celo, da ravnajo dobro, ako nakrmijo sestrano živino z mladim senom. F. M.

PRESAJANJE TOBAČNIH RASTLIN.

Presajevanje tobačnih sadik se izvršava od početka maja dalje do srede junija. V skrajni sili se more to izvršiti celo v drugi polovici meseca junija.

Sadiko morajo imeti šest do osem listov pri presajanju.

Starejše sadike z odrevenelim stebrom niso za presajanje sposobne, ker se potem po presadku slabo razvijajo. Stebelca sadik morajo biti že mehka, tako da se, ako se stisne stebelce s palcem in kazalcem, more isto brez posebnega odpora streti (pretisniti).

Kako je presajati, je razvidno iz navodila na zadnji strani licence, ki jo je prejel vsak opravičeni sadivec tobaka.

Ker tobačni posevi pri posameznih sadivcih radi neprimernih let (gredic), vsled suše in pozne-

je trajajoče moče letos niso povsod uspeli, je treba, da se sadivci, ki nimajo lastnih sadik, poskrbe te iz rezerv.

Rezerve sadik so

1. V Ptuj pri monopolnem uradu in Mariboru na vinarski in sadjarski šoli za sadivce tobaka v okrajih: Ljutomer, Gornja Radgona, Maribor, Slov. Bistrica, St. Lenart, Ptuj, Rogatec, Ormož in Prekmurje.

2. Na državni kmetijski šoli v St. Jurju za okraje: Celje, Laško, Šmarje pri Jelšah, Vransko, Brežice, Sevnica.

3. Na državni kmetijski šoli v Novem mestu (Grmu) dobijo tobačne sadike sadivci v okrajih: Krško, Mokronog, Novomesto, Črncmelj.

Sadiko v teh posevih so v obče, zlasti pa v St. Jurju, krepko razvite.

Oni sadivci tobaka, ki nimajo iz lastnih posevov sadik, naj prej ko mogoče pohite v omenjene šole ter se izkažejo z licenco, da morejo dobiti sadik in da se njihova imena približejo. Nasprotno pa oni, ki imajo zadosti sadik v lastnih razsadnikih, naj te posade.

Ker se pri razsajenih sadikah utegne nekaj rastlin posušiti, treba za ta slučaj imeti primerno število rastlin rezerviranih.

Gospodarski in tržni pregled.

CENE.

g Ljubljanski trg. Glede mesa vseh vrst ni pomanjkanja. Na kakovost in snaznost gorko vreme neugodno vpliva. Padanje cen špecerijskemu blagu visoka vrednost lire zelo ovira. Uvoženih češenj je na trgu dovolj; povprečna cena 22 K za kg. Ker se je več pošiljatev češenj pokvarilo, so bile posamezne trdke prisiljene prodajati jih po 5 do 8 K kg vzlic mnogo višjim nakupnim stroškom. Zelenjave, posebno glavnote solate, je na trgu zelo veliko. Cena je 3 K za glavo. Zaostajanje blaga bo povzročilo padanje cen. Cvetlični trg je zelo živahen. Glede mleka se krije sedaj vsakdanja potreba. Jajca se plačujejo še vedno po 1 K 80 vin. za kos.

g Padanje žitnih cen v Vojvodini. »Die Drau« poroča, da so cene pšenice v Vojvodini znatno padle. Tako stane pšenica v Zenti 800 do 880 K, koruza 340 do 350 K, oves 260 do 280 K, rž 750 do 800 K. Za fižol se ponuja samo 280 K.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	23. maja	27. maja	30. maja
	K v	K v	K v
ameriški dolar	119 50	123 50	125 75
avstrijska krona	— 22	— 22	— 22
čehoslovaška krona	— —	1 90	1 88
angleški funt	— —	— —	— —
francoski frank	— —	10 75	— —
italijanska lira	6 75	6 65	6 75
bolgarski lev	— —	1 56	— —
carski rubel	— 60	— 50	— 36
grška drahma	— —	— —	— —
rumunska marka	2 15	2 13	2 13
rumunski lej	2 16	2 16	2 25
švicarski frank	— —	— —	— —
poljska marka	— —	— —	— —
mažarska krona	— —	— —	— —

g Za 10 milijonov zlata dobi naša država, ko likvidira Avstro-ogrsko banka na Dunaju.

DAVKI.

g Pameten davek. V Zagrebu je stopil v veljavo novi občinski davek na razkošje. Ta davek morajo plačevati obiskovalci zabavišč: barov, orfejev in večjih kavarn, kjer igra godba. Davek znaša 10% vsote, ki jo gost zapravi in se jim zaračuna pri plačilu.

g Centralizem pri davkih. Na vprašanje posl. Sušnika, zakaj se v Srbiji ne plačuje od žganja trošarina, medtem ko pri naša drugod ta trošarina državi velike dohodke, je odgovoril finančni minister, da za sedaj v Srbiji trošarine ni mogoče uvesti, ker ni predpisana z zakonom kakor v drugih pokrajinah države, vendar pa bo skušal, da se ta začeva uredi s posebnim zakonom. Saj vemo, kako se »skuša«.

ZIVINA.

g Premovanje konj se bo vršilo letos v sledečih krajih: v Bohinjski Bistrici 11. junija ob 10 uri, v Lescah 12. junija ob 9. uri, v Kranju 13. junija ob 9. uri, v Starem trgu pri Ložu 22. julija ob 10. uri, v Ribnici 23. julija ob 10. uri, na Igu 24. julija ob 9. uri, v Mengšu 25. julija ob 9. uri, v St. Vidu pri Ljubljani 25. julija ob pol 4. uri, v Veliki Loki 27. julija ob 10. uri, v Mokronogu 28. julija ob 9. uri, v Črnomlju 29. julija ob 9. uri, v Novem mestu 30. julija ob 9. uri in St. Jerneju 31. julija ob 8. uri. K premovanju naj prinese konjerejci živinski potni list in spuščalne liste. Konjerejci se še posebno opozarjajo, da bo državna komisija nakupovala pri premovanju žrebičke, ki so tako razviti, da obetajo postati dobri žrebičji plemenjaki.

g Molzne krave namerava nakupiti poljedelsko ministrstvo v Švici. Del teh krav se bo prodal kmetom, drugi del pa bo nastanjen po državnih posestvih.

UVOZ IN IZVOZ.

g Prepoved uvoza soli. Kakor poročajo iz Beograda, je vlada prepovedala začasno nadaljnji uvoz soli. To zato, ker je v državi nakupičene soli za celo leto in je treba to sol najprej prodati. Cene soli se bodo predpisale.

g Uvoz vina. Finančni minister je odgovoril na vprašanje posl. Dulibića, da je odredil, da se sme iz krajev, ki nam pripadejo po rapalski pogodbi in ki jih imajo Italijani še zasedene, uvažati v našo državo vino brez plačevanja carine.

g Uvoz francoskih in italijanskih vin v Čehoslovaško. Čehoslovaško trgovinsko ministrstvo je dovolilo vsem trgovcem brez razlike uvoz vina v steklenicah iz Francije in Italije.

RAZNO.

g Koliko ladij ima Jugoslavija? Naša država ima sedaj 148 trgovskih ladij, ki služijo osebnemu in blagovnemu prometu ter 21 vojnih ladij in sicer 6 večjih in 15 manjših, ki so nam pripadle od bivše avstro-ogrške mornarice. Skoro vse vojne ladije pa so potrebne še večjih ali manjših popravil.

g Gospodarska in sadjarska zadruga v Djakovu je kupila od občine tamošnje vojašnico, ki jo preuredi v tovarno za razne konzerve.

g Vinska trta na Štajerskem se po poročilih krasno razvija. Tudi na vinski trto sta dež in gorkota zadnjih dni dobro vplivala.

g Dobra letina v Rumuniji. Rumunsko poljedelsko ministrstvo poroča, da pričakujejo v Rumuniji izredno bogato žetev.

g Rudarjem na Hrvatskem znižajo plačo, ker premož zastaja vsled splošnega zastaja naše industrije in je 2500 rudarjev brez dela. Rudarji so s tem znižanjem zadovoljni.

Opozarjamo na oglas Mednarodne banke v Zagrebu o srečkah državne razredne loterije.

Pomanjkanje stanovanj.

(Dopis z dežele).

Dan za dnem se obljubujejo visoke nagrade tistemu, ki preskrbi stanovanje, a te nagrade, razpisane v dnevnem časopisu ne more nikdo zaslužiti, ker ne more preskrbeti stanovanja. Že tretje leto gospodari ta stiska in še ni videti konca. Zakaj ne? Zato, ker se premalo zida, zidati pa zato skoro nikdo ne more ali noče, ker se ne izplača. Ljudje so danes že vendar toliko napredovali, da znajo vsaj nekoliko kalkulirati. In če vsakdo lahko na prste sešteje, da stanuje v tuji hiši deset do dvajsetkrat ceneje, kakor bi stanoval v lastni hiši, ali bi ne bil nespameten, če bi ob teh razmerah zidal hišo? Nekaj slučajeve: Neka hiša je nosila najemnino 400 K letno; gospodar pa jo je prodal za tako ceno, da mu sedaj kapital nese 8000 K, torej dvajsetkratno najemnino in še popravila odpadejo. Nekdo plačuje letno najemnino 300 K, a odločil se je, postaviti lastno hišo, ki ga bo stala okrog 40.000 K. Torej ga bo stalo stanovanje v lastni hiši z vzdrževanjem vsaj 2500 K na leto. Sicer pa pri demo do istega zaključka tudi po drugem potu. Cene za živež in obleko so danes poprečno 50 krat višje, kakor pred vojsko, tako da 1 krona plača 1 krajcar ali 2 vinarja. Tudi delavske plače so 30—50 krat višje, isto velja za stavbni material. Torej bi morala biti tudi najemnina primerno višja. Toda po treh ali petih letih stanovanjske stiske je vlada dovolila 60 odstotni povišek. Iz tega sledi, da vlada s takimi naredbami naravnost vzdržuje stanovanjsko mizerijo in ni prav nobenega upanja, da bi bilo v tem oziru boljše, dokler so take naredbe v veljavi. Toda delavskim in sploh revnejšim slojem se mora pomagati oziroma jih braniti pred izkoriščevalci. To bi bilo prav lepo, ako bi bilo pravično in ako bi ne imelo takh škodljivih posledic. Pred vojsko je hiša nesla primerne obresti, četudi večkrat zelo nizke. A danes ne nese niti pol odstotka. Kdo bi torej denar izdajal ali posojilo jemal za zidanje hiše? Ali bi bilo preveč in krivično, stanarino dvigniti v primeri z drugimi potrebščinami? Komur so se dohodki zvišali na 20 do 30 kratni, celo petdesetkratni predvojni zaslužek, bo sedaj ravnotako lahko ali težko plačal 2000 K kakor je preje plačal 200 kron. Toda hiše stoji še od preje, torej niso toliko vredne, kakor če bi se gradile sedaj in je prav, da ostane pri starih hišah stara, četudi nekoliko zvišana stanarina. Ali ta ugovor velja? Veljal bi, če bi imel denar isto vrednost. Hiše so res iste, toda denar je popolnoma drug. Vrednost hiše se ni zvišala, pač pa je moč denarja padla. Če mi tat ukrade suknjo, ki me je pred vojsko stala 30 K, me ni oškodoval za 30, ampak za 1000 K. Stara suknja ne more biti boljša kakor nova, pač pa je denar danes toliko manj vreden, da za 1000 K ne morem kupiti suknje, ki je leta 1915 stala 30 K. Podobno je pri stanarini. Pred vojsko se je plačevala v zlati valut, saj je bilo to zapisano na vsakem bankovcu, a danes se plačuje z ničvrednim papirjem. Skrajni čas bi že bil, da se tudi pri stanarini zednačijo cene stanovanj z današnjo vrednostjo denarja. Vlada naj bi pa izprevidela, da ne gre nekaterim slojem na ljubo pritiskati; druge to je tem težje razumeti, kolikor težje so posledice te naredbe — namreč vedno večje pomanjkanje stanovanj.

Dopisi.

GORJE.

Dragi »Domoljub!« Dovolj tudi meni kotiček prostora, kamor naj shranim par skromnih vrstic. Marsikdo bi morda mislil, da tu v Gorjah spimo spanje pravičnega, toda motil bi se. Delujemo prav živahno in da je to resnica, so pokazale občinske volitve, ki so izpadle v presenečenje in poraz nasprotnikom. Kljub njihovim že obče znanim obljubam in naravnost vsiljivi agitaciji, jim je šlo bolj po nesreči. Zato vsa čast vrlim gorjanskim volivcem! —

HORJUL.

Cerkovnik in nekaj njegovih samostojnih tovarišev se je pritožilo proti izidu občinskih volitev, češ da niso vedeli, v katero skrinjico je treba izpustiti kroglice. Čudno se nam zdi, da se pritožujejo ravno tisti, ki so najbolj agitali proti SLS in druge podučevali, katera je samostojna in gospodarska skrinjica, sami pa niso znali voliti. Posebno cerkovnik bi se kaj lahko dal poučiti, ker ima v svoji hiši župansko pisarno, pa bi mu sedaj ne bilo treba pritožbe. Splošno mnenje v Horjulu pa je, da se hoče sedanja občinska gospodarska gospoda še nekoliko časa vzdržati pri županovanju, a dolgo ne bo več šlo, ker bo njihova »bistroumnat pritožba kaj kmalu rešena v tem smislu, da se je treba pred volitvijo poučiti, katera skrinjica je prava. Mi smo vedeli, zato smo pa zmagali.

STOPICE.

Po naši občini se širijo grde laži o občinskih volitvah. Sedaj šele vidimo, kako grdo znajo samostojneži lagati. Zavedni volivci iz stopiške fare so pokazali, da samostojnim prav nič ne zaupajo in so volili SLS. Oni so tudi odločili, da je dobila SLS v občini Smihel-Stopice 18 odbornikov, samostojna pa 14. Naj navedemo samo nekaj laži, ki so pa tako neumne, da jih more verjeti le kak samostojnež. Lažejo, da je predsednik volilne komisije Berkopce dajal svojim pristajšem po več kroglice; samostojnim pa da je dajal kroglice fizeolaste oblike in da je tako bilo 40 kroglice več v volivnih skrinjicah, kot je bilo glasovalcev. Toda, da povemo po pravici: bilo jih je res menda 7 preveč v samostojni skrinjici, pa še to se bile — kozji bobki, ki so res fizeolaste oblike, pa se vendar lahko ločijo od volivnih kroglice. Toliko napredne že smemo imeti samostojneže, da znajo ločiti prave volivne kroglice od kozjih odpadkov. Zapisnik glasovalcev se je vjemal s številom oddanih kroglic, kar je s podpisom potrdil tudi zastopnik samostojne. — Dalje pravijo, da so volitve neveljavne, ker je imel Berkopce med volitvijo vse ključke od volivnih skrinjic — a kaj mu je to koristilo, ko skrinjice niso bile zaplenjene, ampak po soglasnem sklepu komisije zapечатene. Da je volil posestnik Per iz Ceroveca, je laž. On ni bil vpisan v volivni imenik in je bil soglasno odklonjen. Če bi volil, bi ena kroglica ostajala, ker ni vpisan v zapisnik glasovalcev. Pravijo, da g. kaplan ne bi smel biti član volivne komisije — saj tudi ni bil. Bil je samo zapisnikar, naprošen od volivne komisije. Tudi ni bil on predstavnik SLS, ampak trgovec Frančiž, ki je bil tudi kot tak na listi označen.

ST. JURIJ PRI GROŠUPLJEM.

IZobraševalno društvo gradi dom. Dvorana je že pod streho. Hvala vsem darovalcem, ki so darovali denar in los in vsem ki so vozili stavbeni material. Če bo nam šlo vse po sreči, bomo imeli avgusta meseca slavnostno otvoritev ob priliki

desetletnice izobraševalnega društva in Orla. Dne 14. maja t. l. smo imeli volitev župana. Izvoljen je zopet dosedanji župan Jožef Perme iz Ponove vasi št. 27, vnet pristaj SLS in odbornik Kmetijske zveze. Za svetovalce so izvoljeni: Franc Hribar iz Ponove vasi št. 21, Ivan Zelznikar iz Vina št. 3, Jožef Goršič iz St. Jurja št. 25, Ivan Rebolj iz Bičja št. 5 in Josip Skulj iz Udja št. 7. Vsi so odločni pristajali SLS. Na večer so postavili fantje in mošnje »mlajce«, pevski odsek je zapel županu in svetovalcem v pozdrav več pesmi. Po gričih je zaigralo naše zavedno ljudstvo kresove. Na to je pozdravil župana in svetovalce Anton Križman, predsednik Orla in v imenu pevskega odseka. Jožef Skulj je v svojem govoru poudarjal, koliko so se trudili naši samostojni, da bi dokazali županu kako nepravilnosti izjavil je tudi kot revizor občinskih računov, da ni niti vinarja manjkalo v občinskih računih in blagajni skozi celih dvanajst let. Načelnik Kmetijske zveze je pozdravil v imenu Kmetijske zveze, ter se zahvalil volivcem za njihovo moštost in odločnost. V svojem govoru je bil samostojno kupčije. Župan se je izrazil v svojem govoru, da ne jemlje teh časti za svojo osebo ampak za stranko SLS in njene pristaje. Ta dan smo pokazali St. Jurci, kako obsojamo zapeljivo samostojno, ki tlači slovenskega kmeta in delavca, ki dela za pogubni centralizem, sokolsko vzgojo in kancelarparagraf.

Listek.

Bog se ne pusti zasramovati

Povest.

(Dalje.)

Šli smo levo v gozd. Na desni smo videli svet ognja, ki so ga kurili Pauti v taboru, na levi strani pa smo tudi zapazili odsvit malega ognja. Gorel je pri grobu. Ko smo se temu toliko približali, da smo mogli razločevati, smo takoj videli pautskega poglavarja, ki je popolnoma sam sedel pri truplu mrtvega sina. Ko smo prišli še bliže, smo ga slišati mrmrati žalne molitve in smo položili svoje snopce na tla. Hamerdul in Holbers sta morala počakati, Vineton in jaz pa sva se neopazeno spoznala prav za hrbet poglavarjev. Tedaj je stopil Vineton predenj. Poglavar se je ozrl kvišku. Ko ga je spoznal, je skočil kvišku ter prestrašeno zaklical:

»Uf, Vineton, poglavar Apačev!«

Imenovani je dvignil roko, pokazal name in odgovoril:

»Da, jaz sam sem. In tu stoji moj beli prijatelj in brat Old Saterhand.«

Paut se je hitro obrnil in me je debelo gledal. Že je hotel odprti usta, da bi poklical na pomoč, tedaj je začutil mojo pest, da se je nezavesten zgrudil. Tedaj sta prihitela Hamerdul in Holbers z dračjem in suho travo. Naložili smo vse to na grob in spomenik, ki je bil zgrajen iz kamenja, položili zraven vitgalno vrvico, jo v ognju prižgali in se najhitreje odstranili, tako da smo bili v dobri minuti že zopet na brodu.

Veslali smo po vodi navzdol proti taborišču in polotoku. Tedaj se zasveti levo v gozdu, Indijanci so prestrašeno zavpili in vsi hiteli h grobu.

»Stvar se začinja!« je vzkliknil Vineton. »Orožje imajte pripravljeno za vsak slučaj in nože v roke, da razrežemo ujetnikom vezi.«

Tedaj zaslišimo iz gozda divji krik:

»Poglavar je mrtev, poglavar je mrtev!«

Tedaj so skočili še tisti, ki so bili okrog ognja, pokonci in odhiteli v gozd. Videli smo, da sta tudi dva rdečekožca, ki sta na polotoku stražila ujetnike, tekla h grobu.

»Hitro z brodom h polotoku, hitro!« sem zapovedal. »Holbers ostane pri brodu, da ga drži.«

Brod je s hitrostjo čolna jadral proti polotoku. Ko smo se izkrcali, smo zapazili še enega vojnika, ki je ostal za edino stražo pri ujetnikih. Ko je zaslišal šum, katerega se nismo mogli izogniti, se je obrnil. V enem trenutku nas je opazil, zakričal na pomoč ter

nameril puško na nas. Skočil sem nadenj in prijel za orožje, toda zabraniti nisem mogel, da ne bi počil strel, tada krogla je izgrešila svoj namen. V isteni hipu sem mu iztrgal puško iz rok, ga udaril s kopitom na glavo in mož se je zgrudil. Potem z nožmi k ujetnikom. Ni še potekla ena minuta in že smo bili z vsemi ujetniki zopet na brodu. Zagrabili smo za vesla in odveslali na nasprotni breg.

To se je zgodilo veliko hitreje, kot smo nameravali in vendar je bil že zadnji čas, da smo jo odkurili, zakaj Indijanci so slišali stre in klic na pomoč in že so pritekli nazaj, da vidijo, kaj se je zgodilo. Zapazili so nas, zakaj svet ognja nas je razsvetljeval. Dvignili so divji krik. Vineton pa jih je prekril rekoč:

»Vaš poglavar ni mrtev; kmalu se bo zopet zavedel, zakaj Old Saterhand ga je le omamila. In tu stoji Vineton, poglavar Apačev. Osvobodili smo ujetnike in če pride tisoč Pautov, nam jih ne bodo več odvzeli. Hovg!»

Po teh besedah se je dvignilo še hujše rjevanje in padlo je več strelav proti nam, zakaj bili smo že toliko v temi, da nas niso mogli več razločevati. Še dolgo pa smo slišali njihovo vpitje, ko so tekali kakor otroci ob bregu in niso vedeli, kaj naj store.

Osvobojeni ujetniki so iz besedi Apačevih spoznali, kdo da smo. Hoteli so nas obsuti z glasnimi veselimi klici hvaležnosti, toda Vineton jih je prehitel:

Tihol! Nismo še na varnem! In kdo ve, če se smejo vsi izmed vas veseliti, da so rešeni ujetništva. Čez malo časa bomo doživeli sodb, ki se bo zelo resno končala. Hovg!»

Vineton je sedel pri srednjem krmilu in je vodil brod na desni breg, zakaj prišli smo v bližino, kjer smo položili Plečerja in pustili svoje konje. Osvobodenci so mislili, da smejo stopiti z broda, toda Vineton jim je ukazal:

»Ostanite! Peljemo se dalje.»

»Zakaj pa pristajamo, če ne mislimo stopiti na breg?« je vprašal eden izmed njih precej razdraženo.

»Ker imamo tu svoje konje.«

»In mi jih nimamo! Hudirja! Ali niste imeli časa ali volje, da bi tudi naše konje oprostili? Tudi orožja nimamo. Kako naj pa hodimo po teh krajih brez orožja? To bi za hudice morali vedeti!«

Nastal je kratek molk. Nato vpraša Vineton:

»Ali ni morda temu mlademu človeku, ki je ravnokar govoril, ime Pleča?«

Poznal sem naglas, s katerim je Vineton govoril. Vedno sem ga slišal tako govoriti, kadar je moral občeati z nizkim človekom in je moral s silo krotiti svojo jezo.

»Da,« je odgovoril vprašan.

»Torej je sin onega starega belokočca, ki se imenuje Old Kursing-Dry?«

»Tisoč hudic! Kdo vam dovoljuje izgovarjati ime?«

»Vineton si dovoljuje sam in bi rad poznal človeka, ki bi mu to mogel prepovedati?«

»Jaz ti to prepovedujem! To ime je navadna psotka, ki je ne trpim. Kje pa je sploh moj oče? Ko smo bili napadeni, ga ni bilo zraven in torej ni bil ujet. Nečem vam očitati, da ste morda pustili mojega očeta v kakšnem neprijetnem položaju, zakaj sicer vam prisegam pri...«

»Stojte ga je prekinil Vineton. »Nobene prisege in kletvine; tega ne trpim. Pleča je na varnem in se bosta jutri videla. Da bi se pa vračali po vaše konje ni orožja, bi pa bilo le tedaj mogoče, če ne bi imeli v glavi niti drobca možganov. Vineton pa vam hoče povedati, kako bomo prišli do konj in orožja: Pauti nas bodo zasledovali in mi jih zgrabimo v past, iz katere nam niti eden ne bo mogel ubežati. Tam nam bodo morali vse izročiti, kar so nam vzeli. Vojniki Novajos že čakajo nanje, da jih zajamejo. Kdor nima konja, mora ostati na brodu, da pridemo do onega mesta. Old Saterhand ima štiri konje. Zato naj jezdi z Hamerdulom, Holbersom in še enim izmed osvobojenih tovarišev proti onemu mestu, kjer naj nas počaka, ker mi ne moremo tako hitro voziti.«

Izmed osvobojenih so bili štirje tovariši Hamerdulovi in štirje Plečerjevi. Enega izmed prvih štirih sem vzel s sabo. Vineton pa se je z ostalimi peljal po neki navzgor. Bila je popolna tema, vendar smo kmalu našli kotlino, v kateri smo spravili Plečerja in svoje konje. Plečarju se je poznalo, da se je zelo mučil, da bi se rešil vezi, pa brezuspešno. Privezali smo ga zopet na konja in jezдили proti tgoraj omenjenemu mestu.

Hamerdulov tovariš se ni malo začudil, ko je zagledal Plečerja v takem položaju. V kratkih besedah smo mu stvar pojasnili.

Ko se je že daniilo, smo dosegli ono sotesko, kjer smo razjahali in čakali na brod. Plečerja smo zopet povezali. Skozi celo pot je imel usta zamašena, tu pa sem mu vzel iz usmiljenja cunjjo iz ust. Kakor hitro je mogel govoriti, je začel tako preklinjati, da sem ga le z grožnjo, da mu zopet pomašim cunjjo v usta in da ga dam pretepsti, mogel ukrotiti.

Za razvedrilo.

Posebna sreča. — Sara, danes sem imel veliko srečo. Pride človek, pa me vpraša, koliko je ura. Rečem: ena! Nato mi da klofuto. — Sara: »Kje je tukaj sreča?« — »Sreča je v tem, da me ni vprašal ob dvanajstih, ker takrat bi jih bil dobil toplih dvanajst.«

Slabe očali. — Baleb Trotzkopf je trgoval z očali. Ponudi jih mlademu gospodu. — »Kaj se pa vidi skoznje?« — »Vse, gospod, kar hočete; vse jasno in bistro in čisto.« Mladi gospod vzame in natakne naočnike ter gleda Trotzkopfa, in še druge okoli stoječe radovedneže. — »To je smešno steklo; vidijo se sami falotje.« — »To pa že ne bo res,« odvrneča jud Balok Trotzkopf. Vzame očali ter pogleda gospoda, prav na dolgo. — »Pa res, gospod ima prav,« potrjuje Trotzkopf.

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljša in najcenejša.

Vabilo

na

redni občni zbor

Mlekarske zadruge na Vrhniki, registr. zadruge z omejeno zavezo, ki se bo vršil dne 12. junija ob 3. uri pop. v dvorani »Rokodelskega doma«.

DNEVNI RED:

Poročilo načelstva in nadzorstva.
Odobritev računskega zaključka za l. 1920.
Volitev načelstva in nadzorstva.
Slučajnosti.

Odbor.

Dečka

starega 14-15 let sprejme v uk Janez Vidmar, kovač v Dobu pri Domžalah.

Sprejem učenca

Star mora biti 15-16 let. Hrana in stanovanje prosto. Ivan Zgonc, mizarstvo, Cerknica 62.

Proda se: **kosilni stroj** (Helvetia) in **pletilni stroj** po zelo nizki cen. Ogleda se pri Fran Stegnar, Podbrezje štev. 2.

ŽENSKA

srednjih let, zdrava, pridna in poštena, se sprejme v stalno službo kot ribovka in perica. Plača dobra, po dogovoru. Zglasiti se je v hotelu »Sion« Ljubljana.

Gospodične

izvežbane v kvakanja, vzenji in pletenju se iščejo za takojšnji nestop. — Josip Kunc & Komp. tovarna tkanin in pletenin — Ljubljana, Poljanski nasip štev. 40.

Modna in manufakturna trgovina

PRI IVANKI

Ljubljana Sv. Petra cesta 29.

naznanjamo svojim cenj. odjemalcem, da od 1. junija naprej prodaja razno manufakturno blago za 20 odstotkov ceneje ter se priporoča za obilen obisk.

2. državna razredna loterija

Prvo žrebanje

15. in 16. julija t. l.
5 premij!

100.000 srečk - 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in državno jamstvo.

V teku pet mesecev izžrebalo se bo

69 milijonov 160.000 kron

brez vsakega odbitka v polovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti:

4 milijona kron, 2 milijona 400.000, 1 milijon 600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 200.000, 160.000, 120.000, 80.000 itd. itd.

Priporočamo sledeče, še neprodane srečke na izbiro:

69.362	71.816	72.974	78.417
83.222	84.469	88.756	93.224
94.658	98.615	98.645	4.223
8.020	12.988	14.477	15.458
	18.575	24.670	

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka Dinarjev 48.— ali Kron 192.—	Polovica srečke Dinarjev 24.— ali Kron 96.—
Četrtnina srečke Dinarjev 12.— ali Kron 48.—	Osmina srečke Dinarjev 6.— ali Kron 24.—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba. — Narečila iz cele države naslovi na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije.

Mednarodna banka d. d.

(Oddelek razredne loterije.)

Nikoličeva ul. 7. Zagreb Sajeva ul. 8.

Telefon 11-19 in 23-98.

Naročila se izvršujejo samo proti predplačilu zneska.

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Žeenske ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srobnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1.
Zahtevajte ponudbe!

Fotograf gre na deželo.

Na deželo pride fotograf na zahtevo in ne
a čuna nobenih potnih stroškov, ako se javi vsaj
pet družin v enem kraju, ter izvršuje najlepše slike
v najkrajšem času. — Pišite dopisnico z natančnim
naslovom na **Hugon Hibšer**, fotograf, Ljubljana,
Valvazorjev trg št. 7. naspr. Križanske cerkve.

Suchý & Gabrovšek

Tehnično inštalacijsko podjetje.
Inštalacija kompletnih električnih
central, mehanična delavnica in pro-
daja vsega električnega materiala. —

K R A N J.

Družba „IMPEX“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

kupuje vse vrste

**klavno živino
in prašiče**
po najvišji ceni.

ERJAVEC & TURK

: TRGOVINA Z ŽELEZNINO :
pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühlisen)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —
Zaloga cementa.

Veliko zalogo poljedelskih strojev

iz tvornice Umrath & Komp. ter

bakrene kotle

priporoča lastnica po umrlem soprogu

FRANCU HITTI, Ljubljana

Sv. Martina cesta št. 2.

Cosulich-Line

(prej Austro-Amerikana)

Trst - Amerika

prevaža potnike v New-York redno 3 krat
v južno Ameriko po 1 krat mesečno. Poja-
nila in prodaja vozniš listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo. — Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

P. t. Potniki, kateri se želijo voziti z brzo-
parnikom President Wilson na dan 18. junija
v New-York, se sprejmejo še do 2. junija t.l.

MASTIN v krmo, angleški krmilni prašek za
živino, po pošti 5 zamotkov po 1/4 kg
za 50 kron. Glasom ukaza deželne
vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-
nariji, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne
zadruga. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek
za jutrek za odrasle, daje bolnikom
kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo
se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na
tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov
po 1/4 kg 100 kron.

GARJE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku
in živalih Naftol-mazilo, ki je brez
duha in ne maže perila. — 1 lonček
za eno osebo po pošti 15 kron pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

Prvovrstna ES-KA KOLESA

Najfinejša predvoj-
no kvalitetno blago.

J. GOREC, Ljubljana

Gospodarska cesta 14.

miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja
najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot
proti poljskim in hišnim mišim 12 K, za podgane 16 K,
za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebna
močna tinktura za stenice 15 K, uničevalec moljev
10 in 20 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo
proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri
živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu
10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na ro-
lenjadi (unič. rastl.) 10 in 20 K, prašek proti mravljam
10 in 20 K. Preprodajalcem popust.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

LJUBLJANA

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute

: po najugodnejših dnevnih cenah. :

ima poseben borzni oddelok. Prevzema vse bančne posle.

Telefon šte. 5.

Za spomlad in poletje

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, vol-
nenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno,
šifone, cefirje, tiskano v najnovjših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne
volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robce za
na glavo itd. Opozorjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina z manu-
faktornim blagom, **LJUBLJANA**, Mestni trg 10.

Gospodinje, pozor! Cene našega prvovrstnega izdelka

ZLATOROG - MILO

so nižje, kakor pri importiranem, tujezemskem milu! Sezite tedaj le pogumno po njem!

Glavno zastopstvo prve mariborske tovarne mila, prej C. Bros v Mariboru, za Kranjsko:

R. BUNC in DRUG, Ljubljana, Gospodarska cesta 7.